

גלי מסכתא

הוכן ע"י ת"ח א' מיקרי ירושלים והופץ על ידי כולל עיון הדף
עיקר כללי מסקנת הסוגיות [ומקורות]
מיועד לאלו שלמדו הסוגיא לתועלת חזרה מקוצרת ושינון

מסכת ערובין

כללים לשימוש

[] = מקור או טעם הדבר
() = הוספת פרט או תוספת ביאור
להל' = להלכה (כמובן לא למעשה)
מדאורייתא = מדאורייתא
לרש"י = שיטת רש"י כשתוס' חולקין - עי' בספר סיכומי גפ"ת את שיטת תוס' (וגם לעיקרי החידושים שבתוס')

בפעם הראשונה כדאי לדקדק מאד בדברי הסיכום כדי לתפוס מלא המובן לאור מה שלמדת בפנים הגמרא, ואח"כ לחזור בקלות הרבה פעמים שיהיו מחודדין בפיו.

נא להכניס השמטות החשובות בעיניך
נא להעיר הערות

כל הזכויות שמורות
תש"ס

כתובת להערות :
גפ"ת, רח' חזון איש 36
פעיה"ק ירושלים תובכ"א
טל : 571-2016 (02)

פ"י המוציא תפילין

גמ' צה. - צז :

ת"ק - מכניס זוג זוג [שבת זמן תפילין (לרש"י - ולא טפי מן המצוה (אינו תכשיט))] ר"ג - שנים שנים [שבת לאו זמן תפילין] [מימים, לאות] והתירו הצלה דרך מלבוש במקום תפילין (לרש"י - תכשיט)]
[מח' אי יש מקום להניח ב', אי שבת זמן תפילין, אי מצות צריכות כוונה (ב' גי' ברש"י), אי בל תוסיף בעי כוונה, אי בל תוסיף שלא בזמנו בעי כוונה]
משנתנו, ר"י - חדשות לא [אולי קמיע, לא מקושרות - איסור קשירה, רב חסדא - ועניבה פסולה, אב"י - ועניבה כקשירה]
ר"מ - אפי' חדשות [לא טרח אינשי לקמיע כזה, אב"י - עניב כעין קשירה]
למסקנא שלא בזמנו בלא כוונה אינו בל תוסיף, רבא (מס' ר"ה) בזמנו בלי כוונה = בל תוסיף
ת"ק ור"מ ור"י - לילה ושבת זמן תפילין
ר"ע, ר' נתן - לילה ולא שבת
ריה"ג, יונתן הקיטוני - לא לילה ולא שבת
ר' יוסי (להל') ור"ש - נשים סומכות רשות; ר"מ ור"י - איסור (לרש"י - בל תוסיף)
ר' אלעזר - המוצא תכלת חוטין מופסקין כשרין לציצת [לשמן - דאין אדם טורח]
למומחה של תפילין בעי בדיקה בשל יד ושל ראש (2 + 1)
מורה רבי דאין חזקה כלל בצבתיים הרבה של תפילין
מצא הרבה תפילין ואינן כלות לפני השקיעה -
מחשיך עליהם ומביאן, בסכנת גוים מכסן והולך,
בסכנת ליסטים מוליכן פחות מד"א, ר"ש - נותנן לחבירו לחבירו
שביתת מים - בעין, בקדרה,
אין שביתה לר"י: בעיסה, מנהר - ואף חבית בטל להמים (לרב יוסף בשיירא),
לאב"י בשיירא אפי' חבית ומים שקנו שביתה מותר,
הפקר - לרבנן דר' יוחנן ב"נ

רש"י צו. - צז.

לרש"י - נשים במ"ע שהזמן גרמא יש בל תוסיף
קשר של תפילין הללמ"ס - לרש"י - ש-ד-י

גמ' צז : - צט.

נתגלגל ספרי קודש מרה"י ואיגודו בידו - גוללו אצלו -
ר"י - כשלא הגיע לארץ [אפי' תוך ג"ט בעי הנחה ע"ג משהו] (בארץ לא דלמא נפיל ואתי לאיתוי)
רבה - אפי' בארץ כשמונח על איסקופה (רש"י רה"י) הנדרסת [רש"י - בזיון]
אב"י - על איסקופה כרמלית כשאין חשש שיכנס לרה"י (אסקופה ארוכה, עומד לעיין בספר, למ"ד מהלך כעומד - דאין חשש זריקת כתבי קודש)
חוץ מנתגלגל ד"א בקרקע [חטאת אי נפל ואתי]
ר"ש - אפי' בארץ, בכל אופן [אין שבות בפני כתבי קודש]
ר"י - נח ע"ג כותל משופע תוך י"ט הופכן על הכתב
רבא - ד"א ברה"ר דרך עליו (לרש"י - מקום פטור) - חייב

זיז לפני חלון גבוה י"ט מרה"ר נותן ונוטל רק כלים הנשברים (רש"י - ברחב ד') [אם יפלו לא יכניס]
זיז שכנגד החלון משלימו לד"ט להשתמש (רש"י - לכלים נשברים)

רבנן - עומד ברה"י ומטלטל ברה"ר פחות מד"א
חוץ מחפיצין הצריכין לו (שתיית משקין), ר"מ - לא [גזרינן שיכניסנו]
השתין ורוק חייב [מחשבתו משוי ליה מקום] (רש"י - הוצאה חשובה)
הוא ברה"י ופי האמה ברה"ר תיקו [אי בתר עקירה או יציאה אזלינן]
ר"י - רוק שנתלש בפיו לא יהלך ד"א - הו"א דר"י דוקא היפך בה (נ"מ אי הוי כגופו או משקה
לענין טומאה)

עומד בכרמלית ושותה ברה"י, ברה"ר - לאב"י אסור, לרבא מותר [גזרה לגזרה]

רש"י צח. - צט.

הופכו על הכתב דלא אפשר לפרוס עליו בגד - רש"י - דאין לו
לרש"י תשמיש תדיר אסור על מקום פטור - רוב כלים נופלים מחזי כזורק לרה"ר.
שתייה נחין מיד בפיו.

גמ' צט : - קא.

העומד ברה"ר קולט מים ממזחילה בריחוק יותר מג"ט מגג,
אבל לא יצרף פיו או כלי למזחילה שלמטה מי"ט [רש"י - כמוציא מגג לרה"ר]
[רש"י - וכן לא יצרף לצינור (שיוצא יותר מג"ט) שלמעלה מי"ט [אטו צינור שפיו ד' x ד' (רה"י לרה"ר)]
אסור למלאות מבור ברה"ר שאין חולייתו י"ט המופלג ממנו ד"ט
[טלטול מרה"י לרה"י דרך רה"ר (החולייא)]
ר' יוחנן - בור וחולייתו מצטרפין לי"ט
אשפה של יחיד גבוה י"ט ברה"ר (= רה"י) - חיישינן שמא תנטל ויפחות מי"ט ואסור לשפוך
לתוכה
מחיצות של נוף אילן יותר מסאתים - אסור לטלטל יותר מד"א (רש"י - אפי' נטעו לשם דירה) [דירה
שתשישה לאויר]
שורש אילן שעולה יותר מג"ט ויורד לתוך ג"ט -
רבה - מותר להשתמש [כקרקע], רב ששת - אסור [מכח איסור קאתין]
אילן שב' צדדיה גבוהין יותר -
רבה - מודדין ג"ט מצד הנמוך (אבל בג' צדדין גבוה - אסורה אפי' צד רביעי)
רב ששת - מצד הגבוה (אפי' בג' צדדין נמוכין)
מותר לרדת מאילן : כשעלה מבעו"י, בשוגג, ללשון א' מח' אי קנסינן שוגג אטו מזיד,
לרב הונא בדר"י - לר"א קום עשה עדיף - ירד, ולר' יהושע שב וא"ת
מותר להשתמש באילן יבש שאין גזעו מחליף [רש"י - לאו מחובר הוא] כשאין עליו פירות וענפים
בימות החמה ולא בימות הגשמים [רש"י - אינו ניכר - מראית עין]
איסור ללכת ע"ג עשבים [תולש] בלחים, בימות החמה [רש"י - משיר זרע], בלי נעליים, דאית לי'
עוקצי, ארוכה. לר"ש תמיד מותר - אינו מתכוין
אין נועלין בדלת שאינו תלויה [רש"י בנין] וכן לא בתלויה הנגררת [רש"י - אינו קבועה - וכשמגביהו
אמשקוף מחזי כבונה, (י"מ - חופר)] -
אב"י - אא"כ יש ציר, רבא - היה ציר [רש"י - יש היכר]
אין נועלין בדלת אלמנה (מקדש א' ; בלי בריחים) הנגררת

סידור מדורה, ביצים (רש"י - ע"ג ברזל), קדירות, מטה, חביות - מותר רק מלמעלה למטה (שלא כדרך בנין)

גמ' קא. - קג:

ר"מ - לא יעמוד ברה"י/ברה"ר ויפתח במפתח דלת ברה"ר/ברה"י [רש"י - שמא יכניס המפתח אצלו] אבל בכרמלית מותר (ר"מ בהו"א אוסר אף מ/לכרמלית) וחכמים חולקים

מנעול למעלה מ"ט פחות מרוחב ד"ט ויש בו כדי לחוק בדלת להשלים לד"ט - לר"מ חוקקין והוי רה"י, לחכמים אין חוקקין והוי מקום פטור

נגר (לתחוב בחור לנעול דלת) שבראשו עבה - ר"א אוסר א"כ קשור (חזק) ותלוי ר' יוסי - מותר [תורת כלי (רש"י - לא מיחזי כבונה)]

ת"ק - נגר הנגרר (קשור ואינו תלוי - שראש א' מגיע לארץ - ואין ראשו עבה) אסור במדינה, ואם אינו קשור (= "מונח") אף במקדש ור"י חולק - רק מונח במדינה אסור

שמואל להל' - נגרר (שקשור לדלת עצמו או בחבל חזק) מותר מונח אסור אף במקדש [רש"י - בנין גמור] א"כ עשה לו בית יד לר"י (להל') בנקב היורד לתוך קרקע אסור [מיחזי כבונה]

מוסיף על אהל עראי של טפח (או לבוד) בשבת

מותר לנטות ולפרק וילון [רש"י - דרכו לסלק כדלת], כילת חתנים כשאין בגג טפח בג"ט עליונים ואין טפח למטה מאמצעית גגה עד היריעה [שיפועי אהלים כאהלים]

כובע - לרש"י - קשור מותר (אפי' שפתו טפח), לא קשור אסור [אתי לאתויי]

ת"ק - אין מחזירין ציר תחתון של כלים במדינה [שמא יתקע] אלא דוחקין (כשבתוך החור) והעליון אף במקדש [לרש"י - ס"ל יש בנין בכלים] ר"י - רק העליון במדינה אסור

החזרת ציר למחובר לקרקע חייב חטאת

מחזירין רטייה במקדש [התירו סופן משום תחלתן] ולא במדינה [רש"י - שמא ימרח] - א"כ נפלה מאליה (רב חסדא - ע"ג כלי, לרש"י רב אשי - ע"ג קרקע) לת"ק דר"י [רש"י - לא שכיח], ולר"י (להל') רק יחזיר בהחלקה למעלה/למטה, לרב אשי לרש"י בנפלה ע"ג כלי.

נימא של כינור שנפסקה בשבת במקדש

משנתינו - קושרין [הכשר מצוה שא"א מאתמול (ולר"א אפי' אפשר)] (לתי' א' דוקא כשנפסק באמצע - אבל בצד עונבה) לר"ש - עונבה, לר"ש בן אלעזר - משלשל לגמרי

חותכין יבלת במקדש (רב יוסף - חוץ מפסח - במדינה) ביד ולא בכלי, למ"ד א' - ודוקא ביבשה, יש מ"ד - יבשה אפי' בכלי מותר [איפרוכי]

רבא - לר"א דמכשירי מצוה דוחין, אבל כמה דאפשר משנינן (רש"י - ואפי' משבות חמור לשבות קל)

גמ' קג: - קה.

גמי ע"ג מכה במקדש [רש"י - דרך ארץ = צורך עבודה] אבל לא להוציא דם [רש"י - לא צורך עבודה, אב מלאכה]

רב יהודה בד"ר חייא - איסור יתור בגדים אפי' שלא במקום בגדים, ור' יוחנן חולק

רבא - רב חסדא, ל"ב דר' יוחנן - במקום בגדים אפי' נימא חוצצת,
 שלא במקום - גע"ג (או לרבא - אזור קטן - חשיב)
 מלח ע"ג כבש במקדש להולכת עצים למערכה אם לא מבטלו [מוסיף אבנין]
 ולא במדינה [רש"י - אשוויי גומות, ר' יוחנן - כמתקן - כבונה]
 אא"כ לא מבטלו ^ שינוי
 רבה - רק משמיע קול של שיר אסור, ועולא חולק
 לא יספוק להבריח עופות מפירותיו [שמא יטול צרור]
 אסור לשחק באגוזים [אתי לאשוויי גומות]
 לא ימלא מבור בגלגל במדינה [שמא ימלא לגינתו ולחורבתו]
 חוץ: ממקום דאין גנה וחורבה, מ"בור הקר" ביו"ט
 כהן מוציא שרץ ממקדש (ר"ש בן ננס - מבין האולם ומזבח, ר"ע - מכל העזרה [מח' בפסוק])
 ר' יוחנן ב"ב - בהמיינו [לא לשהות טומאה], ר"י - בצבת עץ [לא לרבות טומאה]
 שמואל - המכניס שרץ עצמו למקדש פטור [מזכר ועד נקבה תשלחו - דוקא דיש להם טהרה
 במקוה] ותנאים חולקים.
 תיקון היכל: (1) כהנים,
 (2-3) בעלי מומין, רב כהנא - טמאים (רב - טמא קודם [מותר בציבור] ר' אלעזר - בע"מ
 קודם [מותר באכילת קדשים])
 (4) לויים, (5) ישראלים, (6) טמאים

הדרן עלך מסכת עירובין